

Delårsrapport

Denna mall ska användas vid del- och slutrapportering av insatser finansierade av Samordningsförbundet Sundsvall. Rapporten ska sammanställas och redovisas till förbundet enligt avtal.

1. Insatsen

Insatsens namn: Rehabvägledare I-Kraft
Tidsperiod: 2022-01-01 - 2022-06-30
Beviljat medel: 620.000 kr

2. Följande förbundsmedlemmar har sökt medel

Ansvarig för genomförande av insats - Organisation Sundsvalls kommun, IAF	
Kontaktperson för insatsägare Mattias Gillow	E-post mattias.gillow@sundsvall.se
Organisation Samverkanspartner: Försäkringskassan	
Kontaktperson Lina Kempe	E-post Lina.kempe@fk.se
Organisation	
Kontaktperson	E-post
Organisation	
Kontaktperson	E-post

3. Insatsbeskrivning

3.1 Bakgrund till insatsen

Andelen personer med psykisk ohälsa i vårt samhälle ökar, inte minst andelen unga vuxna med psykisk ohälsa. De insatsutbud som fanns inom socialtjänsten 2017/18 för personer med psykisk ohälsa täckte inte fullt det behov som denna målgrupp hade. Verksamheterna var dessutom biståndsprövade – det krävdes en ansökan och ett bifallsbeslut för att delta.

Behovet fanns därför av att starta upp en verksamhet för personer med långvarig psykisk ohälsa där fokus ska ligga på att arbeta återhämtningsinriktat för att utveckla individens styrkor och resurser i en rehabiliteringsprocess så att deltagaren får en djupare förståelse för sig själv, sin egen potential, sina förmågor och sina funktioner.

I-Kraft Rehabvägledning startade i mars -19 och är en verksamhet som inte kräver biståndsbeslut för att delta.

Verksamhetens mål är att frigöra och utveckla enskildas och grupperes resurser. Detta som ett led i steget mot att individen blir mer självständig, mår bättre och kan komma ut i arbete, sysselsättning eller studier.

Verksamheten syftar till att ge möjlighet för människor att i sin egen takt utforska sig själva, sin potential och öka sin delaktighet i samhället. Målet är att över tid få ett bättre mående och struktur i vardagen för att personer skall komma vidare i livet och må bättre och nå sina individuella mål.

I Rehabvägledarnas uppdrag ingår som en betydande del att stödja eleverna i studieförberedande gruppen på vuxenutbildningen. Det är som max 40 inskrivna elever i denna grupp. Uppdraget varierar mellan 40-50% av en heltidstjänst.

3.2 Syfte med insatsen.

Insatsen syftar till att stödja och vägleda individer till ett bättre mående och förbättrad livskvalitet samt ökad aktivitet inom viktiga livsområden såsom boende, studier, arbete, sysselsättning, social gemenskap, relationer, och fritid.

3.3 Målgruppen för insatsen

Målgruppen är personer med psykisk ohälsa i åldern 18-65 år. Den största åldersgruppen finns mellan 20-40 år där den övervägande andelen är män som bor ensam eller hos sina föräldrar.

Samtliga har långvarig psykisk ohälsa, dålig självkänsla och självförtroende samt bär på många misslyckanden. Spannet sträcker sig från mindre allvarliga besvär som oro och nedstämdhet till allvarliga psykiska besvär som ångest, depression, personlighetsstörning, autism mm som uppfyller kriterierna för en psykiatrisk diagnos. De psykiska besvären kan beroende på typ och omfattning i olika grad påverka funktionsförmågan. Hälften av samtliga inom målgruppen har även någon form av fysisk ohälsa. Många beskriver att problematiken startade redan under högstadie- & gymnasietiden men flertalet får sin diagnos/diagnoser i vuxen ålder.

Målgruppen har oftast en komplex problematik med långvarigt utanförskap. De har rätt till stöd men har stora svårigheter att ta del av de resurser som finns i samhället. Många "faller mellan stolarna" och befinner sig i ingenmansland utan varken professionellt stöd eller stöd från familj. Många upplever sig ensamma och isolerade och saknar arbete, studier eller sysselsättning. Vid uppstart uppbär de flesta sin försörjning via kommunen eller försäkringskassan. Övervägande del av deltagarna har en önskan om att närma sig eller undersöka sin förmåga till att klara av arbete, studier eller annan sysselsättning på lång sikt. Alla har gemensamt att de har behov av förrehabiliterande insatser som medför bättre fungerande vardag och fritid samt stabilare mående för att kunna tillgodogöra sig en sådan planering. Behovet av individstöd är stort. Utöver det är även ekonomi och hälsa överrepresenterade områden.

4. Resultat och utfall av insatsen

28 deltagare har under året tagit del av insatsen Rehabvägledare, av dessa är 18 män och 10 kvinnor. 1 deltagare har hittills under året valt att avbryta och 3 nya deltagare har tillkommit.

Den tidigare mätmetoden (NKI) används ej längre. För 2022 har vi följande målformuleringar:

- Fler deltagare i insatsen avslutas till studier eller arbete 2022 jämfört med 2021. Indikator: Mäts i SUS.
- Deltagare i insatsen närmar sig egen försörjning.
Indikator: Mäts med NNS indikatorenkät
- Deltagare i insatsen upplever att de fått hjälp att utveckla sätt att hantera sin situation. Indikator: Mäts med NNS indikatorenkät
- Deltagarna upplever att det finns en planering som tar vid när insatsen avslutas.
Indikator: Mäts med NNS indikatorenkät

Dessa kommer mätas via NNS Avslutsenkät. Eftersom vi hittills endast fått in 3 avsluts enkäter kan resultat ej redovisas i denna rapport utan kommer därför att redovisas i årsrapporten -22. Det vi kan se redan nu är att fler deltagare närmar sig egen försörjning nu än i årsskiftet -21. Se utförligare resultat i analys under rubrik 5:3.

Hitintills ser utfallet för deltagarna ut så här:

- 15 av 28 deltagare har gått vidare till arbetsmarknadsåtgärd/studier, samtidigt som de parallellt får stöd i olika grad av rehabvägledare.
- 2 av 28 deltagare har gått vidare till annan behovsanpassad lösning. Dessa två har gått till daglig sysselsättning.
- Samverkansmålet med försäkringskassan om att minst 25% av deltagarna ska ha en pågående kontakt med dem är mer än väl uppfyllt, 12 av 28 deltagare har en pågående kontakt där. Utöver dessa finns elever på studieförberedande gruppen som också har sin ersättning från försäkringskassan.

Utöver detta så arbetar en av rehabvägledarna ca 40-50% av arbetstiden med att stödja elever i studieförberedande gruppen på vuxenutbildningen. Redovisningen för arbetet kring studieförberedandegruppen beskrivs i medföljande bilaga 1.

4.2 Arbetssätt och verksamhetsbeskrivning för insatsen

Arbetssättet grundar sig på de två metoderna Case Management och Psykiatrisk rehabilitering. I verksamheten får deltagarna hjälp och stöd med att planera och genomföra önskade förändringar i sitt liv. Personen ska i egen takt och med ett individuellt, flexibelt stöd få möjlighet att hitta en väg framåt för delaktighet i önskade sammanhang som också leder till ett förbättrat psykiskt mående. Syftet är att på sikt skapa möjligheter till att nå personliga mål inom olika livsområden.

4.3 Avvikelser från planering (avseende ekonomi, tidsplan, aktiviteter mål mm)

Under pandemin var det svårt att möta målgruppen utifrån det arbetssätt som är mest optimalt så som fysiska möten av olika slag. Under våren -22 har rehabvägledarna enligt planeringen kunnat återuppta fysiska möten fullt ut. En av Rehabvägledarna har varit sjukskriven på deltid under våren varför enbart ett fåtal nya deltagare har kunnat startas upp.

Samverkan för att främja utveckling har pga pandemin samt personalbrist inom verksamheten varit vilande men har succesivt återupptagits.

Under våren -22 gjordes en flytt av verksamheten till Arbetsmarknadsstorgets lokaler. Det har ej varit optimalt för delar av rehabvägledarnas deltagare, vilket har visat sig genom uteblivna besök i högre utsträckning.

4.4 Beskriv uppföljning och utvärdering av målen

De uppföljningssystem som används nu är SUS, Netigate och NNS enkät.

De mål som verksamheten redovisade för 2021 har upphört och ersatts med mål utformade av samordningsförbundet genom NNS enkät (se ovan). Detta utfall kan ej redovisas nu pga för få besvarat enkäten hittills (endast 3). Redovisning av dessa avslutsenkäter kommer därför göras i årsrapporten -22.

5. Analys

5.1 Vilka effekter för insatsens aktuella parter, har insatsen bidragit till? Har insatsen påverkat befintliga verksamheter?

Insatsen har påverkat IAF:s organisation på det sättet att angränsande verksamheter och myndigheter har efterfrågat Rehabvägledarnas arbetssätt och att likheter och olikheter i olika arbetsroller har förtydligats vilket skapat smidigare sätt att samarbeta runt deltagarna. Olika funktioner kompletterar varandra i parallella processer så att individen kan komma vidare mot mål.

Vi har under flera år sett en ökad tendens att målgruppen som IAF möter står längre från arbetsmarknaden än tidigare och därför har detta förrehabiliterande stöd behövts som ett komplement till befintliga verksamheter.

I årsrapporten 2021 beskriver vi att deltagarna tagit steg mot sina mål vad gäller planering eller uppstart mot arbetsmarknadsåtgärd eller studier. Under våren 2022 har flertalet av våra deltagare påbörjat och/eller håller i sin planering gällande arbetsmarknadsåtgärd och/eller studier. Detta innebär att målet 50% till arbetsmarknadsåtgärd eller studier har uppnåtts.

Utifrån de enkätsvar som vi fått uttrycker deltagarna att möjligheten till tät kontakt med rehabvägledare under lång tid har varit avgörande för att komma vidare mot sina egna mål.

Vi ser att det förrehabiliterande arbetssättet som finns hos en rehabvägledare skapar en beredskap hos deltagaren till förändring. Förändringsarbetet som görs i personens vardag medför bättre mående och är avgörande för att deltagarna skall våga komma vidare och nå sina personliga mål. I förlängningen skapar det beredskap för att kunna bli redo att starta upp en planering mot en arbetsmarknadsåtgärd eller studier.

Arbetssättet med Supported Education inom studieförberedande gruppen fortlöper som tidigare. Se utförligare beskrivning i bilaga 1.

5.2 Hur har insatsen medfört förbättrad samverkan mellan insatsens aktuella parter?

Som beskrivs ovan har förtydligande av arbetsroller inom angränsande verksamheter underlättat samverkan.

Ju längre tiden gått så har våra arbetsuppgifter förtydligats hos våra samverkansparter, detta har bidragit till att vi kunnat särskilja uppdragen och arbetat parallellt med deltagarens olika processer. Flytten till skolhusallén 9 har medfört utökad samverkan med andra professioner på Arbetsmarknadstorget och Skolhusallén 9.

5.3 Beskriv tillvaratagna erfarenheter och lärdomar från insatsen

Arbets sättet att jobba långsiktigt, förrehabiliterande och återhämtningsinriktat med individuella målformuleringar gör att personer kan komma vidare i livet och må bättre. Tiden och relationen är avgörande komponenter för att deltagarna skall kunna komma framåt i sina processer. Tack vare möjligheten att kunna arbeta enligt denna metod så kan vi se att vi nått målet att deltagarna närmar sig och har pågående planeringar i olika former av arbetsmarknadsåtgärder och studier.

Om vi jämför resultatet från delårsrapporten -21 med denna rapport vilket är 1 år senare så ser vi att antalet deltagare som närmar sig arbete och studier har ökat från **4 st i augusti -21 till att nu i juli -22 vara 15 st.** Vi kan också se att sedan årsrapporten -21 har antalet deltagare som närmar sig arbete och studier ökat från **11 till att idag vara 15 st.** Vår prognos och förhoppning inför slutrapporten -22 blir därför att vi tror att antalet kommer att öka ytterligare. Vår lärdom utifrån resultatet hittills blir därför att det långsiktiga och förrehabiliterande arbets sättet gör att fler deltagare kan klara av att ta sig vidare mot arbete och studier.

En tät samverkan både med deltagaren och dess nätverk är av stor vikt för att hen skall närma sig sina egna individuella mål inom t.ex. arbete, studier, sysselsättning eller annat.

Det vi kan se är att de deltagare som också befunnit sig i ett sammanhang t.ex. I-Kraft Arena där man jobbat med parallella processer har kunnat komma vidare fortare mot sina mål. Vikten av att befinna sig i ett sammanhang för att få rutiner och känna sig inkluderad och ha en meningsfull vardag är av stor betydelse för att börja må bättre och ta kliv framåt mot sina mål.

Vi kan dock se att det finns ett begränsat utbud av sammanhang liknande I-Kraft Arena t.ex. för målgruppen över 40 år. Idag finns ingen plats där dessa personer kan jobba med sin process för att komma vidare mot sina mål.

Utifrån klagörande av roller vid workshop blev det tydligt att rehabvägledares uppdrag är att jobba som en Case Manager. Vilket innebär att vi är den enda profession som arbetar samordnande och koordinerar de olika insatser som individen har behov av samt följer individen under hela dennes process.

Under utvecklingen av verksamheten har vi erfårit att digitala mötesformer ibland kan vara ett alternativt sätt att möta individer med psykisk ohälsa. Ett digitalt möte kan ibland vara ett bra alternativ när individen pga. dåligt mående inte kan ta sig iväg eller på annat sätt inte klarar av att mötas fysiskt.

5.4 Beskriv på vilket sätt lärdomar av insatsen kommer att implementeras

En översyn görs i Sundsvalls kommun för att se över möjligheterna till att möta målgruppen. Projektet rehabvägledare upphör 221231 och kommer ej implementeras i ordinarie verksamhet. I projektet ingår även Studieförberedandegruppen. En dialog förs nu kring hur och om denna del ska implementeras.

5.5 Beskriv eventuella identifierade systemfel som påverkat utfall och resultat

Avsaknaden av mötesplatser och arenor som tillmötesgår målgruppens behov är synbart.

Eftersom beslutet tagits att verksamheten Rehabvägledare skall läggas ner i årsskiftet 22/23 kommer det innebära att det inte längre finns någon profession som har det övergripande och samordnande ansvaret i individens rehabiliteringsprocess. Risken är därför att målgruppen som har en komplex problematik med långt utanförskap och ett stort behov av förrehabiliterande insatser inte fångas upp. Sannolikheten är då att dessa individer faller mellan stolarna och därmed mister det sammanhållande stödet som kan hjälpa dem framåt för att våga ta steget vidare mot arbete eller studier.

6. Ekonomisk rapport

Redovisa era totala kostnader för insatsen enligt nedan. Ifall inte allt beviljat medel har använts vad var orsaken och om det haft konsekvenser för innehåll och utfall av insatsen

Kostnadslag	Budget	Utfall
Aktiviteter (ange typ av aktivitet t ex. möte, seminarier mm)		
Externa tjänster (typ av köpt tjänst)		
Lönekostnader : Avser Christina Frisk lön, med avdrag på 20 % för arbetet med studieförberedande gruppen.	600.000 kr	261.186 kr
Lokalkostnader		
Material (ange typ av material)		
Resekostnader (ange typ av aktivitet)		
Övriga kostnader (ange typ av övriga kostnader) ² Telefoner samt 1 dator	20.000	9308 kr
Summa		

7. Underskrift av insatsägare

Organisation: *Sundsvalls kommun*

Ort och datum: *220829*

Underskrift

Denise Helvi

Information om studieförberedande gruppen, bilaga 1 till Rehabväglarnas delårsrapport 2022.

Studier i studieförberedande form för personer med psykisk ohälsa har funnits inom vuxenutbildningen/Komvux i Sundsvall sedan 1998. Det startade som ett samverkansprojekt mellan Komvux och socialtjänsten (Minervagruppern). Verksamhetens målgrupp är personer med långvarig psykisk ohälsa. De allra flesta har eller har haft kontakt med psykiatri och den psykiska ohälsan har en negativ och begränsande inverkan på det dagliga livet. De flesta elever befinner sig i åldersintervallet 20-25 år. Den yngre åldersgruppen prioriteras, men äldre personer är också välkomna i mån av plats. Det ingår i arbetsmetoden att elevgruppen inte är för stor.

Rehabvägledares/Samordnares roll & arbetsuppgifter

Det har under alla år funnits två samordnare kopplade till studieförberedande gruppen. Samordnarna har tät kontakt och arbetar gemensamt med eleven men riktar sig mot delvis olika fokus. En övergripande indelning skulle kunna vara pedagogik/problematik. Ett framgångsrikt samarbete bygger på att man ibland arbetar ”över gränserna”, men för att få en tydlighet och effektivitet i uppdraget så är en definition av rollfördelningen viktig. Den av Komvux anställda samordnaren jobbar mer med planeringen inom skolan såsom studierna och kontakt med lärare gällande studier. Att stödja och coacha i rena studiefrågor är Komvux uppdrag. Denna samordnare är också lärare både i studieförberedande gruppen och i den övriga verksamheten. Den andra samordnaren, som i dagsläget även arbetar som rehabvägledare, har uppdelning av arbetstid med 40% förlagt mot studieförberedande uppdrag samt 60% förlagt som rehabvägledare. Uppdraget mot studieförberedande gruppen syftar till att arbeta mer mot planeringen runtomkring elevens mående och livssituation i stort. I detta ingår att fånga upp vilket stöd som behövs och hjälpa till att ta de nödvändiga kontakterna. Att ha stödjande och motiverande samtal ingår också i rollen. Att kunna ta sig iväg till skolan när man mår dåligt är ofta ett hinder och där jobbar rehabvägledare/samordnare aktivt med att hitta sätt för att få det att fungera. Även kontakter med övriga myndigheter och fortsatt planering efter slutförda studier ingår i arbetsuppgifterna. Ytterligare exempel på rehabvägledare/samordnares roll och arbetsuppgifter inom studieförberedande gruppen följer nedan:

- *Information och dialog med elev innan utbildningsstart*
- *Hjälpa med att ansöka till kurs*
- *Skapa individuell studieplan samt samla in betygskopior*
- *Diskutera/utreda vilket stöd eleven behöver för att nå sitt mål*
- *Regelbundna uppföljningar under hela studietiden för att stämma av hur läget är samt eventuellt göra förändringar i planeringen.*
- *Undersöka och arbeta upp stöd och kontakter för eleven som avser det professionella nätverket såväl som stöd i det privata livet.*
- *Ha kontakt med myndigheter utanför skolan för att stödja/hjälpa eleven*
- *Följa med på studiebesök av olika slag som kan vara till nytta för eleven*
- *Följa med på studievägledarsamtal för att hjälpa eleven med anteckningar mm*
- *Medverka i planering efter avslut av studier*
- *Kontinuerlig kontakt med lärare under den för eleven gällande kursen*
- *Samordna elevkonferens 1 gång i månaden med hela personalgruppen*

Ingång till studieförberedande gruppen

Vägen in till studieförberedande gruppen går idag via samordnarna som kontaktas direkt av t ex eleven själv, specialpedagog på vuxenutbildningen, regionen (psykiatri), försörjningsstöd, försäkringskassan, arbetsmarknadstorg eller annan part. Efter kontakt genomförs ett första möte med aktuell elev och beslut tas om detta är rätt studieform eller om eleven kan/bör studera alternativt ha en annan planering. Inom studieförberedande gruppen kan eleverna läsa kärnämnen; matematik, svenska, engelska och samhällskunskap på gymnasienivå. Om de vill läsa något annat ämne så ges alternativet att läsa i vanlig verksamhet med stöd från studieförberedande eller via Hermods med stöd från studieförberedande. Eleverna har under begränsad tid möjlighet att studera med den ekonomiska ersättning man har från respektive myndighet, exempelvis försörjningsstöd från socialtjänsten eller aktivitetsersättning från försäkringskassan. Grundregeln för studietiden är två terminer men möjlighet till förlängning finns vid behov.

Resultat och utfall

Under Coronapandemin har undervisningen skett via distans för elever som redan varit inskrivna, intag av nya elever var under denna period vilande. Antalet elever har varit färre jämfört med tidigare år, detta beror på den pandemi som varit med möjlighet till enbart distansstudier samt stopp på elevantagning till studieförberedande gruppen under denna tid.

Restriktionerna på Komvux släpptes den 4 april 2022, detta medförde möjlighet till uppstart av studier samt studier på plats på Komvux. Det finns nu en möjlighet till kombination av att studierna sker på plats samt på distans. Vi ser en tendens till ökad ohälsa bland eleverna där de sociala sammanhangen är påfrestande. För dessa elever är möjligheten till kombination av studier på plats och via distans ovärderlig och samordnarna har då ett utökat stöd bestående av tydligare handledning över länk och regelbundna avstämningar/uppföljningar som i sin tur kan innebära förändrade planeringar.

Under 2022 hittills har studieförberedande gruppen haft sammanlagt 24 elever inskrivna i planering varav 9 st kvinnor och 15 st män.

Av de aktuella eleverna under -22 hittills så har det skett en del avbrott mot nya planeringar, sammanställning följer nedan:

- Yrkesgymnasieutbildning; 1 st elev
- Daglig sysselsättning; 1 st elev
- Arbete; 2 st elever
- Byte av kurs till studier via ordinarie verksamhet på Komvux; 1 st elev
- Åter socialsekreterare för annan planering; 1 st elev
- Åter försäkringskassan för annan planering; 3 st elever

Ingången till studieförberedande gruppen förändrades hösten -21, från att det varit möjligt att påbörja studier omgående efter att kontakt tagits med samordnare så måste även eleverna med behov av detta stöd ansöka om studier på samma sätt som övriga elever. Uppstart av studier sker nu 2 gånger per termin vilket inneburit konsekvenser för de elever med psykisk ohälsa som har behov av stöd mer direkt. Utifrån detta behöver mer omfattande arbete genomföras med elever i väntan på möjlighet att starta sina studier. Arbete med Supported Education kan här vara till hjälp som en förberedande fas likväl som i pågående fas av studier.

Arbetsätt och metodutveckling

Samordnarna på studieförberedande gruppen arbetar utifrån metoden Supported Education. Metoden bygger på en individuell skräddarsydd planering utifrån personens behov där alla berörda i det professionella nätverket är delaktiga. Tanken är att man ska få möjlighet att hitta en studieteknik som fungerar och känna att man vågar lita på sin egen förmåga igen. Tyngdpunkten ligger också på att det ska vara ”starka krafter utåt” såtillvida att man jobbar för att man ska kunna och våga ta nästa steg ut i exempelvis reguljära studier eller praktik/arbete.

SAMORDNINGSFÖRBUNDET SUNDSVALL

Rehabiliteringsprocessen är enormt viktig. Det är också möjligt att kombinera sina studier med arbete/praktik. I uppdraget ingår det att "länka över" personen till nästa steg när man avslutar sin period i studieförberedande. För de elever där vi uppfattat att tiden i studier för att slutföra gymnasieexamen via enbart stöd av studieförberedande gruppen är för lång så har planering påbörjats med bl a I-Kraft arena. Vi har gjort en planering som inneburit studier i kombination med aktivitet. Detta för att möjliggöra för eleven att hitta/skapa rutiner som sedermera kan innebära övergång till enbart arbetsträning, sysselsättning eller studier på heltid via t.ex. folkhögskola. De elever som är på arenan har möjlighet att använda ett studierum för att kunna studera en del av tiden som de befinner sig på arenan.

Sundsvall 2022-06-28

Christina Frisk Rehabvägledare/Samordnare Studieförberedande gruppen

SAMORDNINGSFÖRBUNDET

SUNDSVALL